



ГОЛОБУЦЬКИЙ Володимир Олексійович (15 (28). 07. 1903, с. Великий Бір Черніг. губ., нині Брян. обл., РФ — 21. 01. 1993, Київ) — історик. Доктор історичних наук (1948), професор (1949). Урядові нагороди СРСР. Державна премія УРСР у галузі н. і. т. (1980). Закін. Пн.-Кавказ. університет у м. Ростов-на-Дону (РФ, 1930). Вчителював (1930–34). Протягом 1934–37 навч. в аспірантурі Ленінгр. пед. інституту (нині С.-Петербург) під керівництвом [Б. Грекова](#) й водночас викладав у низці ленінгр. ВНЗів (і під час блокади). Працював завідувач кафедри історії СРСР Краснодар. пед. інституту (1937–40), Казан. університету (1943–47; обидва — РФ), Чернів. університету (1947–49); водночас від 1947 (з перервою) — в Інституті історії АН УРСР (Київ): 1958–61 — завідувач відділу історії феодалізму, 1974–79 — старший науковий співробітник-консультант; 1961–71 — завідувач кафедри історії нар. господарства Київ. інституту нар. господарства; 1972–84 — старший науковий співробітник-консультант Інституту економіки АН УРСР (Київ). Незважаючи на вимушені компроміси з пануючою ідеологією, об'єктивно підходив до вивчення історії України 16–19 ст., зокрема політ., дипломат., екон. аспектів війни 1648–54 під проводом Б. Хмельницького. Відстоював концепцію раннього розвитку буржуаз. відносин в Україні та глибоко

досліджував питання укр. козацтва у часи, коли ця тема була під мовчазною забороною режиму. 1952 написав лист до Й. Сталіна, протестуючи проти терміна «возз'єднання» як такого, що не відповідав стосункам України та Росії. Влітку 1953 на засіданні відділу пропаганди ЦК КП(б)У О. Корнійчук звинуватив Г. в укр. буржуаз. націоналізмі й вимагав позбавити його звань, вислати із Києва й заарештувати (уникнув репресій лише через зміну політ. ситуації в країні після смерті Й. Сталіна). Учасник 11-го конгресу істориків у Стокгольмі (1960).

Основні праці

Освободительная война украинского народа под руководством Б. Хмельницкого. К., 1954; Россия и освободительная война украинского народа 1648–1654 гг. К., 1954; Черноморское казачество. К., 1956; Запорожское казачество. К., 1957; українською мовою — 1994; Максим Железняк. Москва, 1960; Запорізька Січ в останні часи свого існування: 1734–1775 рр. К., 1961; Дипломатическая история освободительной войны украинского народа 1648–1654 гг. К., 1962; Гомін, гомін по діброві. К., 1963; 1967; Дн., 2003; Економічна історія Української РСР: Дожовтневий період. К., 1970; Запорозьке козацтво. К., 1994.

Рекомендована література

1. Мовчан П., Павличко Д., Яворівський В., Погорілий О. Подвижник // ЛУ. 1993, 4 берез.;
2. Горак В. Знавець козацької доби (Володимир Голобуцький) // Істор. журн. 2003. № 4–5;
3. Дыхан М. Выдающийся историк Украины Владимир Голобуцкий // Одес. изв. 2003, 24 июля;
4. Михайлина П., Федорук А. Видатний український історик ХХ століття // Буковин. журн. 2005. № 1;
5. Юсов С. Л. Наукова й педагогічна діяльність В. Голобуцького в роки Великої Вітчизняної війни та повоєнний період // УІЖ. 2006. № 2;
6. Володимир Олексійович Голобуцький (1903–1993 рр.): Біобібліографія. К., 2006.

[П. В. Михайлина](#)

Бібліографічний опис:

Голобуцький Володимир Олексійович / П. В. Михайлина // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-25291>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).